

80-річчя

члена-кореспондента НАН України

О.Б. ТКАЧЕНКА

10 грудня виповнилося вісімдесят років відомому вченому-мовознавцю члену-кореспонденту НАН України Орестові Борисовичу Ткаченку.

О.Б. Ткаченко народився у Харкові. Упродовж 1945—1947 років навчався на українському відділенні філологічного факультету Харківського університету ім. О.М. Горького, а потім — Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка, який успішно закінчив 1950 р. Того самого року він вступив до аспірантури Інституту мовознавства АН УРСР за спеціальністю «слов'янські мови», де працює і донині.

У 1955 р. О.Б. Ткаченко захистив кандидатську дисертацію «Нарис історії з'ясувальних сполучників у польській літературній мові», а в 1984 р. після захисту монографії «Сопоставительно-историческая фразеология славянских и финно-угорских языков» йому було присвоєно науковий ступінь доктора філологічних наук. Упродовж 1992—1996 років Орест Борисович керував роботою відділу мов України Інституту мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України, а від 1997 р. очолює відділ загального мовознавства.

Учений-лінгвіст є автором понад 200 наукових праць. Його перу належать такі фундаментальні монографічні дослідження, як «Мерянский язык», «Очерки теории языкового субстрата», «Українська мова і мовне життя світу». Він брав діяльну участь у написанні колективних монографій «Вступ до порівняльно-історичного вивчення слов'янських мов» та «Історична типологія слов'янських мов». Орест Борисович — автор низки статей для енциклопедії «Українська мова», співавтор і редактор «Етимологічного словника української мови». Усі ці праці мають вели-

ке значення для розвитку відповідних розділів лінгвістики.

Основними сферами наукових інтересів О.Б. Ткаченка є слов'янські мови, зокрема українська, фінно-угорські мови, загальне мовознавство.

У фокусі його наукових зацікавлень також проблеми порівняльно-історичного й історико-типологічного мовознавства, теорії субстрату і мовних контактів та соціолінгвістики.

Внеском ученого у розвиток мовознавства є обґрунтування нового зіставно-історичного (історико-типологічного) методу і мікролінгвістичний підхід, поєднання яких дуже ефективно при дослідженні архаїчних мовних контактів і встановленні джерел впливів. Серед інших його здобутків слід назвати розробку теорії субстрату, соціолінгвістичної класифікації мов світу, реконструкцію мерянської мови (фінно-угорська мовна сім'я), з'ясування сучасного соціолінгвістичного стану української мови та її характеристика на тлі інших мов світу. У низці своїх праць науковець висвітлює актуальні проблеми української мови, їх історичні причини і шляхи виходу з нинішньої непростой мовної ситуації.

Вся наукова діяльність О.Б. Ткаченка спрямована на розширення меж лінгвістики, пошук нових підходів до наріжних проблем мови з одночасним розширенням можливостей традиційних методів. Розвивати ці ідеї продовжують учні та послідовники вченого.

Наукова громадськість щиро вітає Ореста Борисовича зі славним ювілеєм, зичить йому міцного здоров'я, активного довголіття, нових злетів у науковому пошуку.